

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

CARNET CATEHETIC

Odată cu rapoartele despre examenele de Religie, din protopopiate ne sosesc și carnetele catehetice, introduse în Eparhie cu anul școlar 1939-40 ca auxiliare pedagogice și despre importanța cărora unii cucernici cateheți nu vor să știe nici până astăzi.

Ele s'au impus în mod organic pentru a înlesni munca învățătoarească a preotului din parohie, care în misiunea sa de păstor sufletească are și alte obligații. Carnetul ține evidența activității didactice a păstorului sufletească. El susține continuitatea de acțiune pedagogică a duhovnicului, indicând ca o busolă de unde a pornit și încotro trebuie să ia drumul ca educația religioasă a tineretului școlar să se desăvârșească. Carnetul catehetic, veșnic prezent în antereul preotesc, leagă pe preot de școală, învățători și elevi. El este tovarășul nedeslipit și sfatuitorul cel iscusit al catehetului cu râvnă față de cele didactice.

În acest carnet am dorit să dăm în rândul dinții un suplinitor al condicei de prezență introdusă în școală de autoritățile învățătorești. În timpul îndelungat de dascăl, atât în cursul primar cât și cel secundar, am simțit lipsa unui carnetel în care să-mi introduc deodată cu pregătirea lecției pentru ora proxima materialul de examinare și apoi cel pe care am să-l predau. În deosebi am observat nevoia acestui auxiliar pedagogic în școala primară unde condica de prezență se păstra în biroul directorului, cercetat tot mereu de diferiți domni inspectori.

Ce impresie bună face preotul, care introducând datele cerute de rubricile condicei școlare dă dovadă că aceste afirmații sunt verificate de cu vreme și nu trecute la întâmplare ori urmărite din paginile anterioare, unde s'a trecut lecția precedentă!

Preotul în școală trebuie să impună prin

această siguranță în materie, pe care numai pregătirea de cu vreme și-o poate da.

Rolul carnetului se începe după ce prelegătorul a trecut de faza migăloaselor lecții scrise și alcătuite după treptele pedagogice și în deosebi după ce și-a câștigat și ceruta rutină didactică. Din timpul schițelor de lecții. El suplinaște aceste lucrări scripturistice pe cari numai cei mai conștiincioși cateheți le plinesc în cei dinții ani de activitate învățătoarească. Cei mai mulți se lasă în grija inspirației momentului.

Carnetul este necesar tocmai pentru acești din urmă, ca să fie puși în brazda cea bună a muncii sistematice.

Cu anul școlar 1941-42 am introdus în carnetul catehetic — tot spre înlesnire — și Programa analitică cuprinzând unitățile metodice pe clase conform manualelor de Religie, pe care le-am introdus atunci pe întreaga Eparhie.

Cu un an în urmă am mai adăus la carnet câteva pagini pentru a fi trecute și numele elevilor catehizați, cu scopul de a li se constata prezența la serviciile divine, știind că adevărata educație religioasă nu o pot primi elevii fără o participare activă la slujbele din Dumineci și Sărbători.

Cei mai mulți dintre părinții cateheți nu-și iau osteneala nici măcar să transcrie numele elevilor lor, necum să le urmărească prezența, notând alături de nume observarea recerută. Și fac foarte rău!

În felul acesta amplificând cu părți noi filele din carnet, am dat un indiciu de progres în cele ale pedagogiei religioase. Eram buni-bucuroși dacă se aflau între cucernicii cateheți ostenitori, cari să ne sugereze alte și noi probleme catehetice, cărora să le dăm câte un locșor în cuprinsul carnetului nostru catehetic.

Răsfoind foile carnetelor sosite la centru, cu mare bucurie am dat peste unul care cuprinde ceva deosebit și pe care sunt fericit a-l verifica ca fapt petrecut într'o parohie dintr'un cartier al orașului nostru.

Este vorba despre rugăciunile cu elevii, pe care noi le-am socotit totdeauna de cea mai mare însemnatate. Singura armă pe care o avem pentru a deschide larg mila cerului este rugăciunea. Iar cea mai bine primită rugăciune este cea adusă de sufletele curate, neîntinate încă de păcate. Inimile neprihănite ale copiilor!

Intr'o vreme s'au ținut la Catedrală slujbe exclusiv pentru elevi. Cu vremea aceste s'au mutat la paraclisele școlare. Se simte însă acolo lipsa acelei atmosfere de evlavie și pietate pe care numai interiorul unei biserici o poate oferi.

Părintele, al cărui carnet îl răsfoiesc, a reușit ca în timpul anului școlar să-și ducă în fiecare dimineață — elevii la sf. Biserică pentru rugăciuni de treizeci de minute (între orele 7^{1/4}—7^{3/4}), după care să intre la orele de studiu.

Și-a tras linii cu rubrici noi în carnet, trecând pe o pagină de fiecare dată numărul elevilor cari cercetează benevol aceste slujbe de dimineață — și se poate constata că acesta este într'o continuă creștere începând cu 12 și urcându-se până la cifra de 64, — ceea ce do-

vedește că aceste rugăciuni de dimineață își au farmecul lor pentru copii.

Din ce constau aceste rugăciuni?

Dintr'o utrenie prescurtată (fără cântări de glasuri) cu ectenia de începere și rugăciunile: Impărate ceresc... Sfinte Dumnezeu... Tatăl nostru... Născătoarea... Credeul... Poruncile și Tainele, sfârșind ele cu cântarea „Bine ești cuvântat”... Toate aceste recitate și cântate de către elevi.

Se pleacă apoi genunchele pentru „rugăciunea elevilor” rostită de preot și repetită de elevi.

Înainte de otpust se cântă troparul, care variază după timp (înainte de Crăciun, cel al Nașterii și al Botezului, după Paști, cel al Învierii, al Rusaliilor etc., iar pe timpul posturilor troparele Paraclisului și Acatistului, în fiecare Sâmbătă, cel al morților, cu ectenii și răspunsuri funebrele).

Aceste servicii de dimineață echivalează în rezultate cu toate lecțiile de Religie de peste întreg anul. Le recomandăm spre încercare tuturor fraților cateheți. Ele sunt pline de daruri și aducătoare de binecuvântări cerești. Câte clipe de înălțare și mângâiere aduc ele pentru slujitor?!

Încercați-le și rezultatele lor treceți-le în carnetul catehetic.

— ct. —

Facă-se voia ta

Pe pământ sunt atâtea voințe câte capete. Miliarde de voințe. Numai într'o casă sunt dela două la nouă. Și prin aceasta se deosebește cerul de pământ. În ceruri nu-i decât o singură voință. Acea a Tatălui. Ingerii n'au altă voință. Ingerii care au vrut să albă voința lor proprie, au fost aruncați în iad. Sfinții de-acolo de sus, deasemenea n'au avut altă voință pe pământ. „Sfinții” care au avut voința lor, n'au ajuns în ceruri.

E o nebunie cu atâtea voințe. După cum nebun ar fi cel ce la răsăritul soarelui și-ar fixa cișornicul la cifra 12, tot așa nebun este și cel ce nu-și poartă voința după aceea a lui Dumnezeu. După cum e un singur și mare ceasornic: soarele, așa e și o mare voință: a lui Dumnezeu. Pământul trebuie să imite cerul.

Arago, celebrul astronom explica într'o zi marile legi ale mecanicei celeste: „Săptămâna viitoare spunea el, vom avea o eclipsă de soare vizibilă de-acolo și de-acolo. Luna se va afla în conjuncțiune cu soarele. În cutare zi, la ora, minutul și secunda cutare, trei aștri, vor răspunde și se vor supune nu

proroștii mele, ci poruncii lui Dumnezeu”. Și astronomul mai adăuga cu amărăciune: „Numai omul nu se supune poruncii lui Dumnezeu!...”

Numai nemernicul om are un fel curios de a se purta cu Dumnezeu. E categoric și știe ce are de făcut în fața apei, a focului, a otrăvit; nu discută cu ele, numai cu Dumnezeu și poruncile lui discută și se târguiește. Omul nu s'a făcut singur, l-a făcut Dumnezeu, așa că cea mai nobilă știință a lui ar fi să știe că, prin sineși nu-i nimic și că supus voinței lui Dumnezeu e mult de tot.

Voia lui Dumnezeu e în cele zece porunci dumnezeiești, în Evanghelii, în canoane, în predicile preoților, în regulamentele, circularele și ordinele superiorilor, în sfaturile părinților și ale bătrânilor, în nemernicele rânduri pe care le mângâim aci precum și în adierea aceea caldă și binefăcătoare dinlăuntrul nostru care ne îndeamnă să facem binele.

Voia lui Dumnezeu nu însemnează a implini numai lucruri care par mari în ochii oamenilor. E mai bine să ridici de jos un patu după voia lui Dumnezeu, decât să conduci o împărăție atunci când

Dumnezeu nu o voiește. Voia lui Dumnezeu o poți implini în orice împrejurare. Dece să dorești s'o implinești numai în cutare și cutare situație și grad? Dece să mergi așa departe? o poți implini pe-aci pe-aproape, pe unde ești. Și fericit e omul dela care Dumnezeu așteaptă mult.

Oricât de mic și de bătut de soartă ai fi, poți în Dumnezeu, cu Dumnezeu, să consideri de nimicuri bogățiile și onorurile cele mai mari. Numai bogații, nobilii, puternicii și norocoșii zilei să știe zice „nu” către anumite lucruri din lumea aceasta? Cunoșc o întâmplare care-mi dă dreptate. La o petrecere populară, un nobil ungar s'a încins cu o salbă de galben, pe care-l lăsa să cadă rând pe rând și la anumite intervale. Țăranii îl adunau cam cum se adună azi mărunțișul împrăștiat pe la nunți. Numai un bătrân, sărac, nu s'a mișcat dela locul lui. Întrebându-l nobilul că el de ce nu vrea să profite, a răspuns filosofic și cu demnitate: „Trebuie să te pleci după ei”

„Mie nu-mi impune Europa întreagă!” a rostit un puternic om de Stat. „Universul întreg nu-mi impune!” să rostească creștinul, atunci când e vorba de voia lui Dumnezeu.

Un împărat roman îmblânzise un cerb. Spre a-l feri de orice rănire sau urmărire, i-a atârnat de gât o tăbliță de aur cu aceste cuvinte: „Noli me tangere, Caesaris sum”, ceea ce mi se pare că însemnează: „Nu mă atingeți, aparțin Cezarului”.

Știi acum care-i inscripția cea mai potrivită de pe fruntea creștinului, însemnarea cu fierul roșu care trebuie să să imprime pe voia lui: „Nu mă atinge, nu încerca să-mi corupi voia, ea aparține lui Dumnezeu”.

Totdeauna, la orice întâmplare poți să te consolezi cu „Așa e voia Ta! Fie voia Ta care poate să-mi aducă binele”. Într-o singură împrejurare nu poți zice așa, anume, la asalturile diavolului, ale patimilor; la acestea nu zi niciodată „Fie voia voastră”.

Fr. Gh. Perva.

Coordonatele trăirii umane

De sigur, cea mai eficace convorbire a omului este cu el însuși. A te coborî în tine însuși, a sonda anumite adevăruri, care-ți formează zestrea ta spirituală incontestabilă, este o mare însușire. Nu orice zidire umană s'a bucurat de acest mijloc de regăsire, ci doar anumite figuri proeminente cari au servit drept faruri călăuzitoare pentru restul omenirii. Din această introspecție au fășnit adevăruri universal valabile, cu toate că au fost clasate uneori drept subiective. Bunăoară în eul nostru îl putem găsi mai ușor pe Dumnezeu, ca pe oricine. Și dacă eul nostru tinde spre Dumnezeu, atunci el are în sine un element divin.

Gânditorul Paul Hermant zice că „nu putem

tinde către un lucru, dacă nu este în noi o parte din el.” De aici apoi se poate afirma că omul e religios întrucât tinde spre ceva transcendent, supra-sensibil. Omul tinde mereu, chiar cu mari eforturi către perfecțiunea râvnită. Intocmai cum florile și plantele, răvășite de furtună, se sbat pentru a se ridica către soarele dătător de viață, așa și omul abătut și lovit de greutate, își înalță eul spre isvorul primar, spre divinitate.

Fericitul Augustin afirmă puternic aceasta tendință când spune: „Fecisti nos ad Te Domine et inquietum est cor nostrum donec requiescat in Te.”

Dar omul este o ființă psiho-fizică, și atunci, și cadrul activității lui se împarte în două domenii: supranatural și natural. De primul domeniu ne legăm cu sufletul în toată complexitatea lui, prin intermediul cultului și sfinților, iar de al doilea prin corp, și'n mare parte și prin suflet, cu ajutorul marilor vizionari și dăltuitori de suflet național. Prima împărțire este a iubirii și faptelor bune, iar a doua a conservării specifice și dănuirii în veac. Din făgașul acestor domenii de activitate, ființa omenească nu poate fi abătută. Puterea iubirii creștine trece dincolo de granițele firești a unui neam și-și dă roadele ei binecuvântate.

Dar adevărul exprimat de gânditorul citat mai sus, se poate aplica nu numai în domeniul metafizic, ci și'n cel național. Tind spre neam, mă contopesc cu el, pentru că în mine este o parte din el. Pentru orice român, neamul său există în întregime în Horia, în Iancu, Vladimirescu, Coșbuc, Vlahuță, Eminescu, Bălcescu, Iorga, Sadoveanu... Neamul există în doina și limba românească. În peisagiul național, în murmur de isvoare, în foșnet de codru, în întinsul șesurilor cu spice de aur, ca și'n livezile mănoase și pline de zumzet de albine.

Divinitatea o cauți și o găsești în orice parte de pe glob, iar neamul nu-l aflu numai acolo unde e graiul părintesc și pământul străbun. Sunt și astăzi neamuri cari tind după această trăire, tocmai fiindcă nu se bucură de un peisaj național propriu. Intotdeauna peisagiul național a fost cântat de poeți, și apărât cu mult sânge. Pe altarul lui s'au adus cele mai numeroase jertfe pe care le cunoaște vremea.

Și cum spune Bergson, „suntem făcuți pentru a lucra totațat, și poate și mai mult, decât pentru a gândi”, atunci omul are menirea de ași cultiva toate sentimentele care se leagă de aceste două domenii, și să acționeze în senzul promovării lor. Din apărarea acestor domenii, sfinte de altfel întregii omeniri, s'a născut sfinții și eroii.

Regretatul filosof român, P. Andrei în cartea sa „Filosofia valorii” Buc. 1945, pg. 183, spune textual: „Toate creațiunile umane sunt menite să adauge ceva la patrimoniul dobândit dela strămoși, să sporească aceasta moștenire, alcătuiind astfel tradiția culturală a unui neam.

Valorile prezentului formează — ca și valorile trecutului — documente, după cari urmașii vor caracteriza timpul nostru. Sforțările și luptele apripe, precum și tot sbuciumul vieții actuale a societății, vor forma pentru viitorime numai o verigă din lanțul nesfârșit istoric...

Și Dostoievski, își creiază eroii principali și-i face nemuritori tocmai fiindcă ei își găsesc echilibrul final în cultul celor două coordonate a existenței umane: religie și neam.

Sentimentul național și cultul lui n'a făcut nicicând la noi, nici exclusivism, și nici fanatism. Românii nu cunosc în istoria lor asemenea excese. Alte popoare l-au practicat, însă urmările le poate cunoaște oricine. Nici ortodoxia românească n'a fost și nu este inchizitorială, față de alte credințe, chiar atunci când ele căutau să o desființeze.

Religia și trăirea românească nu cunoaște ruguri ridicare pentru nimicirea altora, ci mai devreme lacrimi și ingenuncheri pentru conservarea lor.

De aceea, acestea coordonate ale ființei noastre vor exista cât va exista suflet românesc și istorie românească.

I. Petrilă

„Sălașul popii“

...O casuță modestă, străjuită de trei sălcâmi mari la front, în apropierea comunei Nădlac, înconjurată de lanuri bogate de grâu și porumb, cu întinse covoare de iarbă presărate de mii de flori de câmp, cu aerul proaspăt străbătut de razele binefăcătoare ale soarelui ceresc, acolo a fost în anul 1873, *locul sacru* pentru Ioan Crișanu-Bujecanul, unde pentru prima dată a văzut aureola dimineții...

Repede m'am înfrățit cu aceasta descriere pitorească și sinceră, pe care am citit-o în „Crâmpele fugare din trecutul dascăliei“, și am gustat din plin din nostalgia copilăriei bunului meu învățător confesional, de acum 43 de ani.

Dela părinții săi: Todor și Saveta, plugari harnici, onești și de omenie, — fără brazda lor de pământ, — micul Ioan, sprinten și ager la minte, sub vraja sfintelor icoane, în mireasma fumului de tămâie, în cuibul fericirii casei părintești din „Sălașul popii,“ — a primit frumoasa zestre sufletească: *onestitatea și omenia*, podoabe și însușiri sufletești cari l-a caracterizat toată viața lui.

Ca fecior tiner dela sat, sănătos cu trupul și cu sufletul, distins la învățătură, la etatea de 15 ani, pe la anul 1888 se află „în șirul preparanzilor ordinari cu atributul de alumnist gratuit“ la Preparandia din Arad, *la Școala lui Tichindeal și Ciorogariu, la Școala neamului de pe aceste plaiuri!*

La această „Alma mater“, împreună cu ceilalți colegi, întocmai ca și alte sute de generații dinaintea, tinerul preparandist cu „vădită diligență“ ab-

soarbe taina învățăturii dela erudiții săi profesori, despre cari la etatea de 55 de ani în semn de recunoștință scria următoarele: „Figuri marcante din trecutul îndepărtat, cari prin munca lor asiduă au alimentat neîncetat focul sacru al iubirii de neam și cultură românească în sufletul meu.“

Unul, — profesorul de pie memorie Teodor Ceonța, a cărei prezență îți însușea respect și al cărui spirit planează asupra întregii mele ființe, — a fost neîntrecut în predarea materiilor sale: matematica, geografia, istoria și științele fizicale. Altul — Dr. Petru Pipoș, profesor de elită, a fost individualitatea cea mai competentă în științele pedagogice la Românii din Ardeal.“

Tinerul preparandist Ioan Crișanu, după propria sa mărturisire în „Din trecutul unei reviste: Biserica și Școala,“ își petrecea timpul liber în biblioteca Seminarului, preocupat mai ales de chestiuni pedagogice, scrise de profesorii dela Preparandie și de unii dascăli cum a fost vrednicul învățător Iulin Groșoreanu din Gaița „a cărui scris se desfășoară cum se desfășoară firul de ață de pe ghem.“

Zestrea sufletească primită în casa părintească din „Sălașul popii“, s'a țesut cu erudiția profesorilor săi, formându-i caracterul sobru, astfel devenind pentru viață: *omul onest, de omenie, intelectual distins, învățător apreciat*, devotat școlii confesionale și neamului. Astfel scrie în File rupte: „Cu acest foc sacru al dragostei de neam am părăsit (1892) Seminarul muncind, luptând ca dascăl român confesional.“

Oțelit sufletește, bine pregătit pentru a deveni un *far de lumină pentru fil neamului său*, după absolvirea Preparandiei, își începe cariera de dascăl pe lângă veteranul învățător Vasile Simonovici („Tata Vasă“) din Batania (1892-3), iar în anii următori în comuna Șeitin (1893-5). După „prestarea diplomei“ ajunge „învățător ales“ în comuna Socodor, unde funcționează neîntrerupt 23 de ani (1895-1919). După statificarea școlilor confesionale, trece în calitate de învățător-director la Pâncota, unde servește școala cu acel duh confesional timp de 13 ani (1919-1932), când împlinind 40 de ani de serviciu, trece la pensie.

În acest lung interval de timp, pe lângă împlinirea datoriei în școală, a activat și pe teren didactic-literar, scriind și editând următoarele cărți: 1. *Călăuza învățătorului* (1906), 2. *Terminologia științelor fizico-chimice* (1907), 3. *Repertoriu de aforisme pedagogice-științifice* (1926), 4. *Câteva schițe biografice din domeniul învățământului primar* (1937) și 5. *Crâmpele fugare din trecutul dascăliei* (1942). În anul 1911 a redactat revista pedagogică „Reuniunea Învățătorilor“. A colaborat la mai multe reviste pedagogice, iar în anii tinereții la „Biserica și Școala“, pe care o elogiază în „Din trecutul unei reviste.“

Pentru munca depusă în 40 de ani pe altarul neamului, eminentul dascăl Ioan Crișanu-Bujecanul

a fost decorat cu „Coroana României în grad de Cavaler” (1922), iar în 1926 cu „Răsplata muncii cl. I.” și încă cu alte 2 decorații, atribuindu-i-se titlul și funcțiunea de director mai apoi de inspector școlar.

În anul curent, în primele zile din Iulie, la vârsta de 74 ani, după o muncă cinstită și devotată săvârșită în ogror școlii, a bisericii și a culturii românești, se stinge lin ca o lumină în căsuța sa modestă din Arad, modestă întocmai ca și „Sălașul popii” din Nădlac, — dându-și sufletul în mâinile Creatorului.

A fost și a murit ca un idealist: sărac, dar cinstit!

Osomintele lui pământești se odihnesc în cimitirul *Eternitatea*, lângă mormântul devotatei sale soții Matilda.

* * *

Noi, cele patruzeci de generații, pentru, cari *sufletul Tău a fost far de lumină — și noi am luat din lumina sufletului Tău*, — iubitul nostru învățător, ne prosternem cu *recunoștință* în fața mormântului tău, păstrându-ți amintirea dragă și ne *rugăm* lui Dumnezeu ca să-ți de-a odihnă fericită în veșnicia Lui.

Pr. C. Mureșan

Despre ce să predicăm ?

Dumineca a zecea după Rusalii despre: SINCERITATEA NEPUTINȚEI.

Dumineca a zecea după Rusalii are Evanghelia dela Matei 17,14-23 despre vindecarea unui lunatic. Tatăl bolnavului și-a dus fiul întâi la apostoli, dar apostolii nu l-au putut vindeca. După ce Iisus l-a vindecat, *Atunci apropiindu-se ucenicii de Iisus deosebi, au zis*: „De ce noi n'am putut să-l scoatem? (Matei 18,19). Ceislați evangheliști cari scriu despre această vindecare minunată, anume Marcu și Luca, spun și ei că apostolii au încercat, dar n'au putut vindeca pe cel stăpânit de duhul cel rău. Despre întrebarea îndreptată de apostoli către Hristos Domnul, cum de ei n'au putut să scoată duhul rău din copil, scrie și Marcu, arătând că întrebarea a fost făcută după ce au intrat într-o casă oarecare. Din acestea se vede, că apostolii au întrebat pe Iisus în ascuns, ca mulțimea să nu știe ce va răspunde Iisus. Le-ar fi fost atunci poate greu și rușine de mulțime, că ei au încercat, dar n'au putut să vindece pe nenorocitul de copil. Încercarea lor avea temei, căci Mântuitorul le-a dat și lor putere asupra duhurilor necurate, ca să le scoată și să vindece orice boală și orice neputință (Matei 10,1-8; Marcu 6,7; Luca 9,1;) Altădată au și vindecat pe cei îndrăciți și cu bucurie mare au venit să

spană Mântuitorului: Doamne, și demonii ni se pleacă în numele tău (Luca 10,17).

Oricât le-ar fi fost atunci de greu înaintea mulțimei să audă răspunsul Mântuitorului, ei l-au scris mai târziu în Evanghelia cu toată sinceritatea. Oamenii de azi, dacă li s'ar întâmpla așa ceva, ar spune cum ar spune, dar n'ar lăsa să se înțeleagă că din vreo vină a lor nu au putut face ceva. Nouă ne place să ne scoatem laudă din orice, chiar și greșelile le știm înfrumșeta, de ni se par fapte de toată cinstea și lauda. Apostolii în Evanghelia și-au însemnat și greșelile, slăbiciunile lor omenești. Din sinceritatea lor putem învăța două lucruri de mare însemnătate: Întâi să fim totdeauna sinceri, recunoscându-ne și noi greșile fără înconjur, fără să le înfrumșetăm. Greșala recunoscută e o greșală iertată și de oameni și de Dumnezeu. Recunoașterea greșelii e ca umblarea pe calea cea dreaptă, fără cotitură, fără ascunzișuri și mai presus de toate e dovadă despre curățenia inimii. Al doilea lucru pe care-l învățăm e adevărul cuprins în evanghelii. Mai avem locuri, unde evangheliștii scriu despre ei înșiși sau peste tot despre apostoli, lucruri cari le arată slăbiciunile lor omenești de atunci. Odată de exemplu se arată că se certau pentru înțelegere, altădată că s'au lepădat de Hristos Domnul când l-au dus prins la judecată. Cei cari au scris Sfânta Scriptură erau sub puterea Sfântului Duh și au scris adevărul chiar când acest adevăr era în paguba lor. Sinceritatea aceasta s'a arătat întregă numai după pogorirea Duhului Sfânt peste apostoli și aceasta ne face să înțelegem că și noi vom putea ține calea sincerității, dar vom avea pe Duhul Sfânt lucrând în noi, iar Duhul Sfânt se sălășluiește în noi numai prin sinceritatea smerită.

Apostolii erau ucenicii lui Hristos, aveau darul de a vindeca și de a scoate duhurile necurate, totuși aci au fost și ei neputincioși. Prin neputința lor însă s'a arătat cu atât mai strălucitoare puterea cea nemărginită a lui Iisus Hristos. De câte ori suntem și noi toți creștinii cu întrebarea aceasta pe buze? O primejdie, un necaz, o mare nenorocire ne vine și ne întrebăm: Se poate să nu fim noi cruțați de primejdii, când noi ne-am rugat atât, ne-am pus credința toată în Dumnezeu și totuși noi trebuie să răbdăm și să fim înjosiți ca niște neputincioși?

Să nu uităm că necazurile și nenorocirile sunt trebuincioase, ca să nu fim prea încrezuți și ca să nu ne mândrim. Dacă toate dorințele ni s'ar împlini, ni s'ar părea că noi cu puterile noastre trebuie să le împlinim. Mai presus de dorințele noastre trebuie să se îplinească voia lui Dumnezeu. Iosif a fost vândut de frații săi și el care-i ia

bea pe frați și ței cinstea părinții, ar fi vrut atunci să nu fie vândut, ci să rămână cu ei. Cum s'ar fi împlinit însă voia lui Dumnezeu, ca Iosif să ajungă în Egipt, să fie cumpărat ca rob de Potifar, să fie aruncat în închisoare, ca de acolo să fie scos și pus al doilea peste toată împărăția? Cum ar fi scăpat dela moarte pe atâția și între alții pe tatăl său și pe frații săi? Cum ar fi ajuns să zică fraților săi: Eu sunt Iosif, fratele vostru, pe care voi l-ați vândut în Egipt. Acum însă nu vă întristați, nici să vă pară rău, că m'ați vândut aici. Că Dumnezeu m'a trimis înaintea voastră pentru păstrarea vieții voastre (Facerea 45, 45). Așa și cu neputința apostolilor de a vindeca pe lunatic. Prin neputința lor s'a arătat atotputernicia Domnului. Apostolii nu s'au simțit mai nărășiți niciodată ca în cele zece zile dela înălțarea Domnului și până la pogorrea Duhului Sfânt. Niciodată nu s'au simțit mai nevrednici și niciodată nu i-a copleșit umilința ca atunci. Erau mereu cu frica de cei care-i căutau. Neputința, frica și smerenia i-au făcut să stăruie cu un cuget în rugăciuni și în cereri (Faptele 1, 14) și i-au pregătit pentru pogorrea Duhului Sfânt, căci puterea lui Dumnezeu în slăbiciune se desăvârșește (2 Corinteni 12, 9).

Însuș Iisus Hristos ne dă cel mai înalt exemplu, că nu voia noastră omenească trebuie să se îplinească, ci voia lui Dumnezeu. În grădina Ghetsimani de pe muntele Măslinilor, fiind în grăa strămtorare, căci era în fața patimilor intricate și mântuitoare, cu firea sa omenească se ruga: Părinte de voiești, treacă paharul acesta dela mine, însă nu voia mea, ci a ta să se facă (Luca 22, 42)

Neputința apostolilor de a scoate duhul necurat din lunatic, ne mai dă o învățătură. Oamenii să nu se lege cu credința de oameni. Apostolii aveau darul, căci însuș Hristos domnul le-a dat puterea aceasta. Dacă însă ei ar fi putut vindeca pe toți fără deosebire, ar fi gândit și ei și oamenilor li s'ar fi părut cu atât mai mult, că apostolii cu puterea lor fac acele minunate tămăduiri. Ei nu trebuiau să uite, că toate se fac cu singur numele lui Iisus Hristos. Nu trebuiau să uite, că pentru vindecări se cerea credință, cel puțin credința pe care o avea tatăl lunaticului, care nici el nu știa cât fi era de mare sau de tare credința, căci a zis: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele (Marcu 9, 24).

Dumineca a XI-a după Rusalii: IERTAREA INALȚĂ.

Dumineca numită a XI-a după Rusalii are Evanghelia dela Matei 18, 23-35 despre datornicul neiertător. Era dator zece mii de talenți și

stăpânul a zis să fie vândut și el și ai săi și tot ce avea. Datornicul a cerut să i se dea o păsuire. *Și milostivindu-se stăpânul slugii aceleia, a slobozit-o și i-a iertat și datoria* (Matei 18, 27) Stăpânul este Dumnezeu, iar sluga este omul, oricare singuratic sau și neamul omenească întreg. Atunci iertarea datoriei este aceeași lucrare a lui Dumnezeu, cu lucrarea închipuită prin căutarea oii rătăcite (Luca 15, 45), precum s'a spus prin prorocul care zicea: Oaia pierdută și rătăcită o voiu întoarce la staul, pe cea rănită o voiu lega și pe cea bolnavă o voiu întări, iar pe cea grasă și nărăvită o voiu nimici și voiu păstori cu dreptate (Iezechiil 34, 16). Tot așa este asemenea cu lucrarea despre care scria sfântul apostol: Fiind noi morți prin păcate, ne-a făcut vii împreună cu Hristos (Efeseni 2, 1-6), căci precum a zis însuș Mântuitorul, a venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 10).

Dar pilda despre datornicul nemilos vrea să ne învețe să fim iertători, căci numai în felul acesta vom avea să fim și noi iertați. Și atunci iertarea datoriei de către stăpânul este asemenea cu iertarea cerută și în Vechiul Testament. De vei da împrumut aproapelui tău, acela căruiu i-ai dat împrumut să-ți scoată zălog în uliță. Iar dacă acela va fi om sărac, să nu te culci să dormi având la tine zălogul lui, ci să-i întorci zălogul la asfințitul soarelui, ca să se culce să doarmă în haina sa și să te binecuvinteze. Aceasta și se va socoti întru dreptate înaintea Domnului (Ieșirea 22, 26-27; Deuteronomul 24, 10-13). Prorocii înfiera pe cei cari călcau legea aceasta și binecuvântau pe cei cari o țineau cu sfințenie (Amos 2, 8; Iezechiil 18, 7).

Mintea omenească ar putea să facă o deosebire și o despărțire între iertarea dată de Dumnezeu și între iertarea dată de om aproapelui său. Am înțelege atunci, că cel ce a căutat drahma pierdută și oaia rătăcită, ne caută și pe noi pe toți păcătoșii. Cel ce a cunoscut frământarea sufletească a fiului risipitor și a tâlharului pocăit pe cruce, va cunoaște și umilința pocăinței noastre și ne va primi ridicându-ne din păcat, îmbrățișându-ne ca pe fiul risipitor și luându-ne în raiu ca pe tâlharul. Omul s'a acoperit cu asprimea vieții plină de dureri — căci aceasta simbolizează frunzele de smochin — s'a îmbrăcat cu grosolănia corpului — căci aceasta simbolizează îmbrăcarea cu piei. Dumnezeu însă arată noianul cel mare al dragostei de oameni. Însuș creatorul primește să lupte pentru creatura sa și se face învățător cu fapta (Sf. Ioan Damaschin: Dogmatica, cartea III. cap. I.)

Dar ceea ce mintea omenească desparte, Hristos Dumnezeu ne învață cu fapta, ca noi să

îmbinăm iertarea pe care o dă Dumnezeu și iertarea pe care trebuie s'o dea omul aproapelui său. Îmbinarea ne-o cere însuși Hristos Domnul când zice: Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este (Matei 5, 48). Sfinții apostoli ne aduc aminte tot oas, iar cântarea bisericii ne repetă mereu, că Iisus Hristos a stricat peretele despărțitor al vrajbei, a adus pace și a deschis împărăția cerurilor (Efeseni 5, 14; Bogorodnicina gl. 1).

Ar putea omul să facă asemenea față de aproapele său? Intr'o carte (Trigve Gulbransen Acolo... cântă pădurea) scrie despre două familii și despre ura dintre ele. Una muncitoare, an de an se îmbogățește și înainta, dar ținea la vechea ură și la răzbunare. O femeie bolnăvicioasă s'a scăpat odată de a zis către mai marele familiei: toate le aveți și un lucru ar mai trebui: Milă. Femeia a murit demult, dar cuvântul ei a rămas: milă. Gândindu-se odată la milă, mai marele familiei a luat baltagul strămoșesc, care a fost întrebuințat de nenumărate ori în răzburări, l-a izbit și baltagul s'a implantat în podelele casei. A doua familie, deși avea moșii întinse, se încercase de datorii din pricina risipei. Răzbunarea și aci era în sânge. Intr'o noapte au omorât pe fiul mai mare al celeilalte familii. Se știa despre omorul acesta, dar nu erau dovezi. Omorul ar fi putut să fie răzbunat. Tatăl celui ucis avea în mână dela un cămătar, ipoteca asupra moșiei și cei ipotecati nu știau. Când s'a apropiat scadența, cel ipotecat a luat o hotărâre: să ia împrumut o sumă mare dela familia dușmană. A încercat să și ia o înfățișare de moșier și cavalier, dar când să spună scopul venirii, s'a făcut ghem sub povara umilinței. Era o sumă mare. Celalalt a scos dintr'o ladă ipoteca: Poate din cauza acestei hârtii ești atât de încurcat. Ah, dumneata ai hârtia? Era un prilej de răzbunare. Baltagul însă era în podele și parecă se auzea glasul moartei: milă. În câteva cuvinte a spus celuilalt că putea fi liniștit, cât va trăi, în moșie. Celalalt nu înțelegea: Vrei să păstrezi hârtia și să-mi ceri dobânzile? Vai, cum să-ți mulțămesc. O, nici cu dobânzile nu trebuie să grăbești. L-a iertat și datornicul nu mai îndrăznea să-l privească. Nu-i venea să creadă, dar acum înțelegea că și omul poate să ierte ca stăpânul din Evanghelie.

E mare lucru iertarea. E ca încordarea ce trebuie să faci ca să sari peste o prăpastie. E ca dărâmarea unui perete despărțitor. Dar nu va fi nici pace, nici fericire în lume, până nu vom înlătura peretele vrajbei, până nu vom trece prăpastia. Hristos Domnul, învățătorul cu fapta, care a stricat peretele vrajbei dintre Dumnezeu și oameni ne dă exemplul său, de a ne ierta oamenii

și unii cu alții. Ne ia de mână ca să ne ajute să stricăm perețele despărțitor al vrajbei.

O lume nouă, nevisată de noi, se va deschide și în cele materiale și în cele morale de vom avea tăria iubirii și a iertării. Cel năpăstuit de soartă va avea bucuria să se culce să doarmă în haina sa, iar cel ce ia întors zălogul va avea fericirea să fie binecuvântat și amândoi înfrățiți, ca fiii ai aceluiași Părinte ceresc.

Cărți

Preot Nicodim Belea, duhovnicul Academiei Teologice „Andreiane“: PSIHOLOGIA SPOVEDANIEI, Sibiu 1947, Ed. „Revistei Teologice“, p. 21.

Dumnezeu a creat pe om din dragoste și pentru că a vrut. Tot din dragoste l-a înzestrat cu bunul cel mai de preț: libertatea.

Prevăzând, dar nu silind, creind sau determinând, că omul nu va fi în stare să-și mențină, pe de o parte echilibrul fizic, iar pe de alta cel psihic, datorită tocmai libertății sale, Dumnezeu, a pus la dispoziția făpturii sale, tot din dragoste, mijloacele necesare armonizării stării sale fiziologice și psihologice: pentru stabilirea echilibrului biologic, medicamentele, extrase din diferite ierburi, iar pentru armonia stărilor intrinsece, darul, pe care-l și-l revarsă prin cele 7 taine.

Din cele 7 taine, leacul specific tămăduirii sufletului, doctoria permanentă, care intervine pentru înlăturarea păcatelor comise după nașterea a doua prin botez, este Spovedania.

Părintele Nicodim Belea vine, prin expunerea amintită, să ne justifice necesitatea și mai ales procesul psihologic autentic și mântuitor, prin care penitentul trece și trebuie să treacă.

Astfel, după ce în chip concentrat și convingător ne arată indispensabilitatea Spovedaniei ca factor soteriologic pentru om ca individualitate și personalitate; după ce o află necesară tuturor religiilor și deci justifică universalitatea ei; după ce îi îndreptățește existența atât ca netăgăduit strigăt interior, cât și ca taină prin documentări scripturistice, intră în miezul expunerii stăruind îndeosebi asupra celor două elemente cari constituie temeiul spovedaniei: păcatul ca act soteriologic și psihologic și căința, condiția iertării.

Sistematic, logic și adânc, părintele ne arată, rând pe rând procesul psihologic al păcatului, care prezintă ființa umană „cu facultățile spirituale desechilibrate, cu voința slăbită, cu funcționarea instinctelor pervertite“, (p. 9) stare din care nu putem ieși decât prin „convertire“ și „căință“. „Dacă am tăgă-

dui căința în esența ei — spune C. Sa, — existența ei, posibilitatea ei și folosul ei pentru ființa umană și în deobște pentru societatea omenească, ar trebui să ne tăgăduim judecata, conștiința, sentimentul, memoria noastră, senzațiile cele mai intime și mai înalte de care este capabilă ființa noastră" (p. 11).

În continuare, Sf. Sa, ne desvăluie rolul memoriei și al sentimentului în fenomenul căinței (p. 14).

Dar păr. N. B. nu se ocupă de căința numai ca un simplu fenomen sufletesc, ci îl pune în legătură cu răspunderea pe care o avem pentru păcat față de semenii noștri, scoțând în evidență specificul păcatului: vina și de aci necesitatea de a apela la o secundă persoană pentru a câștiga liniștea premergătoare păcatului. „A te plânge ție însuși, a-ți cere iertare ție însuși, nici nu te satisface, nici nu te ușurează, dar nici nu te măntuiește" (p. 16).

Restrânsă în extensiune de paginație, dar vastă în concepție; adânc cugetată, temeinic argumentată și sistematic tratată, cu o competență și experiență, de douăori matură, lucrată; fiind o lucrare de pură specialitate și totuși primindu-și, prin permanenta necesitate a Spovedaniei, o notă de imperioasă actualitate, lucrarea părintelui duhovnic N. B., sub epitrahilul căruia ni-am mărturist de-atâtea ori păcatele, ca student, este necesară atât laicului cât și clericului.

Se poate procura dela librăria Arhidiecezanală din Sibiu.

Pr. Prof. Avram Petric

Informațiuni

■ Numiri. În ședința administrativ-bisericească a Venerabilului Consiliu Eparhial din Arad ținută în ziua de 31 Iulie a. c. s'au făcut următoarele numiri:

Preot Gheorghe Popoviciu dela Ignești la parohia Voivodeni;

Diacon Mircea Emandi ca preot ajutor pe lângă P. C. Părinte Protopop Ioan Popescu din Pecica

și Preot Calon Pantelimon dela Valea Lupșei la parohia Traunau

AVIZ

P. C. Preoți misionari tractuali sunt rugați să se prezinte la Episcopie în ziua de 7 August a. c. la ora 17 p. m. spre a fi transportați cu camionul la mănăstirea H. Bodrog.

Publicațiune

Par. ort. rom. Nădălbăști, publică licitație pentru cumpărarea unui clopot și a diferitor odoare, pe ziua de 10 August 1947 ora 12 a. m. la fața locului.

Plata cumpărărilor se face în natură, adjudecătorul cumpărărilor primind în exploatare 1½ ha pădure în picioare.

Amatorii vor depune garanția de 5 %.

Consiliul parohial își rezervă drepturile de a preda lucrările aceluia dintre concurenți, care prezintă cea mai mare garanție morală și materială.

Cons. par.

Concurs

Nr. 2523-1947.

Pentru îndeplinirea parohiei Măderat I, protopopiatul Șiria, se publică concurs prin alegere, cu termen de 30 zile.

VENITE.

1. Folosința sesiunii parohiale în extensiunea ei de azi, 32 jug. cad., din cari circa 3 jug. sunt plantate cu vie.

2. Folosința casei parohiale, în edificiul fostei școli confesionale Nr. 335.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se recere cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.

Alesul va suporta din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc și își va îndeplini toate obligațiunile legate de funcțiunea de preot-duhovnic.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate către Coasiliul parohial ort. rom. din Măderat, se vor înainta, în termenul concursului, Consiliului eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții, admiși la candidare, se vor prezenta în sf. biserică din Măderat, cu prealabila încuviințare a protopopului tractului Șiria, pentru a servi, cânta, cuvânta și a face cunoștința credincioșilor.

Din ședința Consiliului parohial a parohiei Măderat, dela 20 Iulie 1947.

Aprobat în ședința Consiliului eparhial ort. rom. dela 31 Iulie 1947.

† ANDREI,

1-3 Episcop.

Traian Ciblan,

cons. ref. eparhial.

Nr. 2448 / 1947.

Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiei Hodiș, protopopiatul Buteni.

VENITE

1. Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh.

2. Folosința casei parohiale cu dependințe.

3. Una măgură pruniște.

4. Stolele și birul legal.

5. Salar dela stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa I (primă).

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Cererile de concurs, dimpreună cu actele necesare (certificatul dela școala medie, absolutul teologic și diploma de capacitate preoțească), și un scurt memoriu, cuprinzând datele personale și despre activitate, se vor înainta, în termenul concursului, Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Hodiș, dela 13 Iulie 1947.

Aprobat.

† ANDREI,

2-2 Episcop.

Traian Ciblan,

cons. ref. eparhial.